

Міністерство освіти і науки України

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра прикладної лінгвістики (№ 703)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

доц. В. В. Рижкова

(підпис)

(ініціали та прізвище)

«13» червня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОBOB'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зіставна стилістика англійської й української мов

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 035 «Філологія»

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Прикладна лінгвістика

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Робочу програму введено в дію з 01.09.2023 року

Харків – 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Зіставна стилістика

(назва дисципліни)

для студентів за спеціальністю
освітньою програмою
«13» червня 2023 р., 12 с.

035 «Філологія»
Прикладна лінгвістика

Розробник:

Медведь О. В., кандидат філологічних наук, доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри прикладної лінгвістики
Протокол № 11 від «13» червня 2023 р.

Завідувач кафедри прикладної лінгвістики
професор кафедри прикладної лінгвістики

(назва кафедри, науковий ступінь та вчене звання завідувача)

канд. філол. наук, доцент,

(підпис)

В.В. Рижкова

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 8-й семестр – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова
	Спеціальність 035 Філологія	
Кількість модулів – 1	Освітня програма Прикладна лінгвістика	Навчальний рік
Кількість змістових модулів – 2		2023/2024
Індивідуальне завдання – письмова презентація: переклад англomовного тексту малого жанру з наданням стилістичного коментаря.		Семестр
Загальна кількість годин 8-й семестр – 24/90		8-й
		Лекції *
8-й семестр: аудиторних: 2, самостійної роботи студента: 5,3		12 год.
	Практичні, семінарські *	
	12 год.	
	Лабораторні	
	немає	
	Самостійна робота	
66 год.		
Вид контролю	модульний контроль іспит	

*Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 24/66.

*Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення – опанувати теоретичними засадами і практичними прийомами стилістичної ідентифікації англо- й україномовних текстів різних стилів і жанрів.

Завдання:

- забезпечити цілісність і завершеність знань здобувачів вищої освіти про літературні англійську й українську мови в їх статичному (мова як система) та динамічному (мовлення як функціонування, реалізація мови) аспектах;
- ознайомити студентів із понятійно-термінологічним апаратом окремого розділу вітчизняного мовознавства, що досліджує проблеми функціональної теоретичної та практичної стилістики та нормалізації текстів;
- забезпечити свідоме дотримання ustalених мовних норм (зокрема графічних, орфоепічних, акцентуаційних, лексичних, морфологічних, синтаксичних, стилістичних) усної й писемної літературної мови в подальшій професійній діяльності та побутовому спілкуванні;
- забезпечити професійне вміння укладати й оформляти тексти різних функціональних сфер і жанрів;
- сформувані вміння аналізувати різні рівні структурної організації текстів, визначати їх формальні та змістові недоліки й оптимально виправляти їх;
- сформувані потребу в цілеспрямованому, майстерному використанні мовно-виражальних засобів англійської й української мов залежно від мети та обставин спілкування;
- розвивати любов і повагу до рідної мови, її повноцінного професійного використання, плекати мовне чуття.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність застосовувати базові знання у галузі аерокосмічної техніки як предметну область для застосування у практичній діяльності: забезпечення перекладу вузькогалузевих авіаційних текстів.

ФК1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами. Усвідомлення засад і технологій створення технічних текстів державною та іноземною (іноземними) мовами у галузі аерокосмічної техніки.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

Міждисциплінарні зв'язки: українські студії, англійська мова (практика мови), теорія та практика перекладу, редагування перекладів.

3. Програма навчальної дисципліни

Семестр 4.8.

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Теоретична та практична стилістика як напрями сучасного світового мовознавства

Тема 1. Стилiстика як напрям сучасного мовознавства.

Теоретична та практична стилістика як напрямки сучасного мовознавства. Поняття «функціональний стиль». Вивчення функціональних різновидів мови в англо-американській та українській лінгвістичних традиціях.

Історія світової стилістики.

Тема 2. Стилiстична диференціяція сучасних літературних мов.

Офіційно-діловий стиль сучасних англійської й української літературних мов. Науковий стиль сучасної англійської й української літературних мов. Публіцистичний стиль сучасної англійської й української літературних мов. Художній стиль сучасної англійської й української літературних мов. Розмовно-побутовий стиль сучасної англійської й української літературних мов.

Епістолярний і конфесійний стилі сучасної англійської й української літературних мов.

Тема 3. Художній стиль сучасної англійської та української літературних мов.

Роди й жанри художнього тексту. Стилiвові особливості прозових і віршованих художніх текстів. Образність як складова виразності. Типологія засобів образності художніх текстів.

Модульна контрольна робота №1

Змістовий модуль 2. Писемні (книжні стилі) сучасних англійської й української літературних мов: зіставна характеристика

Тема 4. Офіційно-діловий стиль сучасних англійської й української літературних мов.

Жанрова система офіційно-ділового стилю сучасних англійської й української літературних мов: зіставна характеристика. Мовні риси текстів офіційно-ділового стилю сучасних англійської й української літературних мов: зіставна характеристика.

Лексичні, морфологічні, синтаксичні норми офіційно-ділового стилю (загальний огляд).

Тема 5. Науковий стиль сучасної української літературної мови.

Змістові та структурні особливості наукового стилю сучасних англійської й української літературних мов. Мовні риси текстів наукового стилю сучасних англійської й української літературних мов: спільне й відмінне.

Лексичні, морфологічні, синтаксичні норми наукового стилю (загальний огляд).

Тема 6. Публіцистичний стиль сучасної української літературної мови.

Жанри публіцистичного стилю сучасних англійської й української літературних мов. Мовні риси текстів сучасної англійської й україномовної публіцистики.

Суспільно-політична лексика сучасних англійської й української літературних мов.

Мова реклами сучасних англійської й української літературних мов: спільне й відмінне.

Модульна контрольна робота №2

4. Структура навчальної дисципліни

Семестр 4.8.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Теоретична та практична стилістика як напрями сучасного світового мовознавства					
Тема 1. Стилiстика як напрям сучасного мовознавства. Теоретична та практична стилістика як напрями сучасного мовознавства. Поняття «функціональний стиль». Вивчення функційних різновидів мови в англо-американській та українській лінгвістичних традиціях. Історія світової стилістики.	15	2	2	-	11
Тема 2. Стилiстична диференціація сучасних літературних мов. Офіційно-діловий стиль сучасних англійської й української літературних мов. Науковий стиль сучасної англійської й української літературних мов. Публіцистичний стиль сучасної англійської й української літературних мов. Художній стиль сучасної англійської й української літературних мов. Розмовно-побутовий стиль сучасної англійської й української літературних мов. Епістолярний і конфесійний стилі сучасної англійської й української літературних мов.	15	2	2	-	11
Тема 3. Художній стиль сучасної англійської та української літературних мов. Роди й жанри художнього тексту. Стилiсові особливості прозових і віршованих художніх текстів. Образність як складова виразності. Типологія засобів образності художніх текстів. Модульна контрольна робота №1	15	2	2	-	11
Разом за змістовий модуль 1	45	6	6	-	33
Змістовий модуль 2. Писемні (книжні стилі) сучасних англійської й української літературних мов: зіставна характеристика					
Тема 4. Офіційно-діловий стиль сучасних англійської й української літературних мов. Жанрова система офіційно-ділового стилю сучасних англійської й української літературних мов: зіставна характеристика. Мовні риси текстів офіційно-ділового стилю сучасних англійської й української літературних мов: зіставна характеристика. Лексичні, морфологічні, синтаксичні норми офіційно-ділового стилю (загальний огляд).	15	2	2	-	11

Тема 5. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Змістові та структурні особливості наукового стилю сучасних англійської й української літературних мов. Мовні риси текстів наукового стилю сучасних англійської й української літературних мов: спільне й відмінне. Лексичні, морфологічні, синтаксичні норми наукового стилю (загальний огляд).	15	2	2	-	11
Тема 6. Публіцистичний стиль сучасної української літературної мови. Жанри публіцистичного стилю сучасних англійської й української літературних мов. Мовні риси текстів сучасної англійської й української літературних мов: спільне й відмінне. Суспільно-політична лексика сучасних англійської й української літературних мов. Мова реклами сучасних англійської й української літературних мов: спільне й відмінне. Модульна контрольна робота №2	15	2	2	-	11
Разом за змістовий модуль 2	45	6	6	-	33
Усього за курс	90	12	12	-	66

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	

6. Теми практичних занять Семестр 4.8.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вивчення функційних різновидів мови в англо-американській та українській лінгвістичних традиціях.	2
2	Тема 2. Розмовно-побутовий стиль сучасної англійської й української літературних мов.	2
3	Тема 3. Типологія засобів образності художніх текстів. Модульна контрольна робота №1.	2
4	Тема 4. Мовні риси текстів офіційно-ділового стилю сучасних англійської й української літературних мов: зіставна характеристика.	2
5	Тема 5. Мовні риси текстів наукового стилю сучасних англійської й української літературних мов: спільне й відмінне.	2
6	Тема 11. Суспільно-політична лексика сучасних англійської й української літературних мов. Модульна контрольна робота № 2.	2
	Разом	12

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	

8. Самостійна робота Семестр 4.8.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Джерела (базова, допоміжна)
1	Тема 1. Історія світової стилістики.	11	[1]
2	Тема 2. Епістолярний і конфесійний стилі сучасної англійської й української літературних мов.	11	[2]
3	Тема 3. Образність як складова виразності.	11	[2]
4	Тема 4. Лексичні, морфологічні, синтаксичні норми офіційно-ділового стилю (загальний огляд).	11	[3]
5	Тема 5. Лексичні, морфологічні, синтаксичні норми наукового стилю (загальний огляд).	11	[3]
6	Тема 6. Мова реклами сучасних англійської й української літературних мов: спільне й відмінне.	11	[5]
	Разом	66	

9. Індивідуальні завдання

Письмова презентація індивідуального завдання: переклад англійського тексту (художнього, офіційно-ділового, наукового, публіцистичного тексту – на вибір студента) малого жанру з наданням стилістичного коментаря.

10. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний, проблемно-пошуковий, евристичний і практичні методи навчання в таких формах: усний виклад матеріалу (актуалізація попередньо набутих знань, лекція, бесіда); використання інформаційно-комунікаційних технологій (презентації); спостереження над мовним матеріалом; виконання системи вправ і завдань; робота зі словниками й довідниками; самостійне опрацювання мовного матеріалу з елементами пошуково-дослідної роботи.

11. Методи контролю

Поточний контроль (усне й письмове опитування), проміжний контроль (модульні контрольні роботи), виконання індивідуального завдання, підсумковий контроль (іспит). Форма підсумкового контролю успішності навчання: усне опитування/тест.

12. Методи контролю та рейтингова оцінка за дисципліною

12.1. Розподіл балів, які отримують здобувачі (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання практичних робіт	0...8	3	0...24
Модульний контроль	0...18	1	0...18
Змістовний модуль 2			
Виконання практичних робіт	0...8	3	0...24
Модульний контроль	0...18	1	0...18
Індивідуальне завдання	0...16	1	0...16
Усього за семестр			0...100

*Модульний контроль відбувається у вигляді тесту (45 хв.), що складається із завдань закритого типу.

Здобувач вищої освіти, який склав усі обидва модульних контролі (успішно атестований за їх результатами, тобто отримав підсумкову модульну оцінку 60 балів та вищу), вважається таким, що склав семестровий контроль і за його згодою атестується підсумковою модульною оцінкою як семестровою.

Здобувачі вищої освіти, які по закінченню навчальних тижнів семестру, тобто до початку семестрового контролю, здобули менше 60 балів, атестуються оцінкою «незадовільно» та вважаються такими, що мають академічну заборгованість і зобов'язані проходити процедуру семестрового контролю з метою ліквідації академічної заборгованості в період семестрового контролю до початку наступного семестру.

Іспит проводиться також у разі відмови здобувача від балів підсумкової модульної оцінки як семестрової. За умови складання іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів, при цьому попередньо отримані бали за роботу в семестрі анулюються.

Білет для іспиту складається з 20 завдань по 5 балів кожне. Усього 100 балів.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки. Здобувач повинен знати:

- теоретичний матеріал у межах пройдених тем;
- правила дотримання усталених мовних норм (зокрема графічних, орфоепічних, акцентуаційних, лексичних, морфологічних, синтаксичних, стилістичних) усної й писемної літературної мови в подальшій професійній діяльності та побутовому спілкуванні;
- особливості укладання й оформлення текстів різних функціональних сфер і жанрів;
- аналіз різних рівнів структурної організації текстів, визначення їх формальних і змістових недоліків і оптимального виправлення їх.

12.3. Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

«Відмінно» (90–100 балів) заслуговує студент, який:

- показав усебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу з усіх тем курсу;
- систематично надавав понад 90% правильних контрольних елементів поточних опитувань;
- проявив творчі здібності в розумінні й використанні навчально-програмного матеріалу.

«Добре» (75–89 балів) заслуговує студент, який:

- показав належні знання навчально-програмного матеріалу з усіх тем курсу;
- систематично надавав понад 75–89% правильних відповідей на контрольні елементи поточних опитувань;
- проявив здібність до самостійного поповнення знань в процесі професійної діяльності.

«Задовільно» (61–74 бали) заслуговує студент, який:

- показав достатні знання навчально-програмного матеріалу з усіх тем курсу;
- систематично надавав понад 61–74% правильних відповідей на контрольні елементи поточних опитувань;
- показав знання навчально-програмного матеріалу з курсу в обсязі, необхідному для майбутньої роботи за спеціальністю.

«Незадовільно» (1–60 балів) заслуговує студент, який:

- показав низький рівень знань навчально-програмного матеріалу з курсу;
- систематично надавав менше 60% правильних відповідей на контрольні елементи поточних опитувань;
- допустив принципові помилки при виконанні поточних і підсумкових контрольних завдань.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс дисципліни розміщений за адресою:

http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=BookList&lang=ukr&caller_mode=KNMZ&discipline_search=yes&combiningAND=1&theme_cond=all_theme&is_ttp=0&knmz_doctype_list=0&qualificationlevel_list=0&search fld=&discipline_list=0&department_list=0&knowledgearea_list=0&speciality_knmz_list=27489&sillabus_list=0&responsibility fld=&action=subscribe&list_id=1&email), а також

<https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/filologiya/korotkij-opis-struktura-i-komponenti61/>,

і має посилання на «Ментор»:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=8378#section-4> ,

і включає в себе наступні *обов'язкові складові*:

- робочу програму дисципліни;
- методичні рекомендації для самостійної підготовки здобувачів з навчальної дисципліни;
- методичні рекомендації з написання МКР;
- питання для контрольних заходів;
- каталоги інформаційних ресурсів.

14. Рекомендована література

Базова

1. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства: підручник. Київ : Видавничий центр Академія, 2006. 424 с.

2. Пентилюк М. І. Культура мовлення і стилістика. Харків: Ранок, 2016. Ч. 1. 100 с.;
Пентилюк М. І. Культура мовлення і стилістика. Харків: Ранок, 2016. Ч. 2. 100 с.

Допоміжна

1. Бибик С. П., Єрмоленко С. Я., Коць Т. А. та ін. Літературна норма і мовна практика: монографія / за ред. С. Я. Єрмоленко. Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013. 320 с.
2. Стилістика української мови: навчально-методичний посібник / упорядники: А. С. Попович, Л. М. Марчук ; за ред. А. С. Попович. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. 172 с.
<http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/601>
3. Коломієць І. І. Стилістика української мови: навчально-методичний посібник для студентів факультету української філології. Умань: ПП Жовтий, 2011. 146 с.
4. Конторчук Г. Стилістика сучасної української мови: практичний курс: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Житомир: Рута, 2012. 219 с.
5. Шевченко Л. І., Шулінова Л. В. Стилістика української літературної мови: функціональна діагностика тексту : навч. посіб. Київ : ВПЦ «Київський ун-т», 2012. 350 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Лінгвістичний портал з української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mova.info .
2. Український правопис [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>
4. Словники он-лайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rozum.org.ua.
5. Словники України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua>.
6. Електронні версії словників термінографічної серії. – Режим доступу : tc.terminology.lp.edu.ua/ZIP/Ter- «СловоСвіт» [Електронний ресурс].
7. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.slovyk.net>.
8. Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://krym.linux.org.ua>.
10. Українська мова : Енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>.